

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि
विद्यापीठ, परभणी अंतर्गत विविध
महाविद्यालये, विद्यार्थी-विद्यार्थिनी
वसतिगृहे येथे अग्निशमन व अग्निसुरक्षा
प्रणाली बसविण्याबाबतच्या प्रस्तावास
प्रशासकीय मान्यता देणेबाबत...

महाराष्ट्र शासन
कृषि, पशुसंवर्धन, दुग्धव्यवसाय विकास व मत्स्यव्यवसाय विभाग,
शासन निर्णय क्र.मकृवि-१२२४/प्र.क्र.६६/७-अ
मादाम कामा रोड, हुतात्मा राजगुरु चौक
मंत्रालय विस्तार, मुंबई ४०० ०३२
दिनांक: १५ मार्च, २०२४.

- संदर्भ :** १. संचालक (विस्तार शिक्षण व सासावि), महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे
यांचे पत्र क्र.मकृप/वि.शि.२/८७३/२०२४. दि.०७.०३.२०२४.
२. कुलसचिव, वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी यांचे पत्र क्र.काप-
२१२/कृप बैठक-११४/साप्रवि-७/७३१.
३. वित्त विभाग, शासन निर्णय क्रमांक-विअप्र-२०१३/प्र.क्र.३०/१३/विनियम(भाग-२).
दि.२०.०९.२०१९.

प्रस्तावना:-

महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना अधिनियम, २००६ व महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना (सुधारणा) अधिनियम, २०२३ (Maharashtra Fire Prevention and Life Safety Measures (Amendment) Act, २०२३) नुसार, सर्व इमारती व सभोवतालचा परिसर, औद्योगिक इमारतींमध्ये अग्निशमन यंत्रणा कार्यान्वित करणे आवश्यक आहे.

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी अंतर्गत विविध महाविद्यालये, विद्यार्थी-विद्यार्थिनी वसतिगृहे विविध विभाग इ. इमारतींचे बांधकाम करण्यात आलेले आहे. कार्यालयीन इमारतीमध्ये विविध विभागांतर्गत अधिकारी, कर्मचारी कार्यरत आहेत. तसेच, विविध दस्तावेज, महत्त्वाचे अभिलेखे इ. करीता कार्यालयात व्यवस्था करण्यात आलेली आहे. सदर इमारतींमध्ये विद्युतीकरणाची कामे करण्यात आलेली असल्याने अनवधानाने वीज पुरवठ्याचा दाब मोठ्या प्रमाणावर प्रवाहित झाल्यास इमारतीमध्ये शॉटसर्किट होऊन आग लागण्याची शक्यता असते, अशावेळेस इमारतीमध्ये अग्निप्रतिबंधक उपाययोजना नसल्यास मोठ्या प्रमाणावर इमारतीच्या मालमत्तेचे व जिविताचे नुकसान होण्याची शक्यता आहे. याकरिता प्रत्येक इमारतीचे फायर ऑडीट करून इमारतीस आवश्यक अग्निसुरक्षा उपाययोजना कार्यान्वित करणे आवश्यक असल्याने संदर्भ क्र.१ व २ अन्वये वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी अंतर्गत विविध महाविद्यालये, विद्यार्थी-विद्यार्थिनी वसतिगृहे येथे अग्निशमन व अग्निसुरक्षा प्रणाली बसविण्याबाबतच्या प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्याबाबतचा प्रस्ताव सादर करण्यात आला आहे.

२. महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियम पुस्तिका, १९७८ मधील परिच्छेद क्र. १३४ (१) मध्ये इमारतीच्या बांधकामाच्या नकाशास व अंदाजित खर्चास (वित्तीय मान्यता धरून) प्रशासकीय मान्यता देण्याचे अधिकार वित्त विभाग, शासन निर्णय दि.२०.०९.२०१९ अन्वये निर्गमित करण्यात आलेले आहेत.
३. वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी अंतर्गत विविध महाविद्यालये, इमारती व विद्यार्थी-विद्यार्थिनी वसतिगृहे यामध्ये आग नियंत्रण व अग्नि सुरक्षाप्रणाली बसविणेसाठी एकूण रु.८०५.२९ लाख खर्च येणार आहे. रुपये १५ कोटीपेक्षा कमी किंमत असलेल्या अंदाजपत्रकीय रकमेच्या कामांच्या ढोबळ अंदाजपत्रकास सार्वजनिक बांधकाम विभागाच्या क्षेत्रीय स्तरावरील तांत्रिक मान्यता प्रदान करण्यास सक्षम अधिकाऱ्याने तांत्रिक सहमती प्रदान केल्यानंतर क्षेत्रीय स्तरावरील सर्वोच्च तांत्रिक अधिकारी, मुख्य अभियंता, यांचेकडून शिफारशीसह प्राप्त अंदाजपत्रकानुसार उपभोक्ता विभागाने त्यांचेकडील कामाची निकड व अनुदानाच्या उपलब्धतेनुसार विहित कार्यपद्धतीने प्रशासकीय मान्यता प्रदान देण्याचे अधिकार प्रशासकीय विभागास आहेत. सदर प्रकरणी मुख्य अभियंता, सार्वजनिक बांधकाम विभाग, नांदेड यांनी तांत्रिक मान्यता प्रदान केली आहे. तसेच, सदर अग्निशमन यंत्रणा उपलब्ध करून देण्याच्या कामाची निकड लक्षात घेता कृषि परिषदेने आगामी १९४ व्या बैठकीमध्ये मान्यता देण्याच्या अधीन राहून मा. मंत्री (कृषि) तथा अध्यक्ष, कृषि परिषद यांनी पूर्वमान्यता प्रदान केली आहे.
४. वरील सर्व बाबींचा विचार करता, वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी अंतर्गत विविध महाविद्यालये, विद्यार्थी-विद्यार्थिनी वसतिगृहे येथे अग्निशमन व अग्निसुरक्षा प्रणाली बसविण्याबाबतच्या रु.८०५.२९ लाख इतक्या रकमेच्या प्रस्तावास प्रशासकीय मान्यता देण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी अंतर्गत विविध महाविद्यालये, विद्यार्थी-विद्यार्थिनी वसतिगृहे, येथे अग्निशमन व अग्निसुरक्षा प्रणाली बसविण्यासाठी रु.८०५.२९ लाख इतक्या रकमेच्या खर्चास शासन प्रशासकीय मान्यता देत आहे.

२. या बाबीसाठी येणारा खर्च, मागणी क्र.डी-३, कृषि विषयक संशोधन व शिक्षण, ०१, पीकसंवर्धन, (२४१५ ०१०५), ३५, भांडवली मत्ता निर्मितीकरीता अनुदान या उद्दीष्टाकरिता अर्थसंकल्पीत केलेल्या तरतूदीमधून भागविण्यात यावा.
३. अग्निशमन यंत्रणा उभारणीसाठी, स्थानिक स्वराज्य संस्था, महसूल विभाग, नगररचना विभाग, पर्यावरण विभाग इ. स्थानिक विभागांच्या आवश्यक परवानगी घेण्यात याव्यात.
४. सदर कामांसाठी प्रशासकीय मान्यतेपेक्षा जास्त खर्च होणार नाही याची दक्षता घेण्यात यावी.
५. महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना अधिनियम, २००६ व महाराष्ट्र आग प्रतिबंधक व जीवसंरक्षक उपाययोजना (सुधारणा) अधिनियम, २०२३ मधील तरतूदीनुसार अग्निशमन यंत्रणा सदर इमारतींमध्ये कार्यान्वित करण्यात यावी व अग्निशमन यंत्रणा पुरविण्याचे काम महाराष्ट्र अग्निशमन संचालनालय, मुंबई यांनी मंजूर केलेल्या परवाना संस्थेमार्फत करण्यात यावे.
६. सदरील काम शासनाचे विहित पद्धतीनुसार परवानाधारक व शासनाकडे नोंदणीकृत विद्युत ठेकेदाराकडूनच करून घेण्यात यावे.

७. सदर कामासाठी वापरण्यात येणारे विद्युत साहित्य आय.एस. आय मार्कचे असावे.
८. विजसंचमांडणी उभारणी प्रचलित केंद्रीय विद्युत प्राधिकरण अधिनियम २०२३, प्रचलित मानके, तसेच सार्वजनिक बांधकाम (विद्युत) विभागाचे विनिर्देशांमधील तरतुदीनुसार करण्यात यावी.
९. दरसूचीतील बाबींचे सार्वजनिक बांधकाम (विद्युत) विभागाकडून प्रसारित करण्यात आलेले विनिर्देश (Specifications) निविदेमध्ये समाविष्ट करणे बंधनकारक आहे.
१०. विषयांकीत कामाचे अंदाजपत्रकात नमूद केलेल्या बाबी तपासून त्याप्रमाणे त्यासाठीची मानके सार्वजनिक बांधकाम विभागाची विनिर्देशित मानके (रेड बुक), अनुषंगिक नियम व मानके, आय.एस.कोड यांना अधीन राहून त्या-त्या मानकांनुसार करण्यात यावे.
११. काम कार्यान्वित करण्यापूर्वी अंदाजपत्रकात प्रस्तावित करण्यात आलेल्या तरतूदी योग्य असल्याबाबत तज्ञ सल्लागाराकडून तपासणी करून खात्री करून घेण्यात यावी.
१२. सदर शासन निर्णय, वित्तीय अधिकार नियमपुस्तिका, १९७८, भाग पहिला, उपविभाग पाच अन्वये महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियम पुस्तिकेन्वये प्रदान करण्यात आलेल्या वित्तीय अधिकार या शिर्षाखालील अनु.क्र.१ महाराष्ट्र सार्वजनिक बांधकाम नियम पुस्तिकेमधील परिच्छेद क्र.१३४ मधील तरतूदीन्वये प्रशासकीय विभागांना प्रदान करण्यात आलेल्या अधिकारानुसार निर्गमित करण्यात येत आहेत.
१३. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करून देण्यात आला असून त्याचा संगणक सांकेतांक क्रमांक २०२४०३१५१८२४०२७९०१ असा आहे. हा शासन निर्णय डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने,

(प्रतिभा पाटील)

उप सचिव, महाराष्ट्र शासन

प्रत,

१. महासंचालक, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे.
२. कुलगुरु, वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी.
३. कुलसचिव, वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी.
४. वित्तीय सल्लागार, महाराष्ट्र कृषि शिक्षण व संशोधन परिषद, पुणे.
५. नियंत्रक, वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी.
६. विद्यापीठ अभियंता, वसंतराव नाईक मराठवाडा कृषि विद्यापीठ, परभणी,
७. महालेखापाल, महाराष्ट्र १ / २ (लेखापरीक्षा), मुंबई / नागपूर.
८. महालेखापाल, महाराष्ट्र १ / २ (लेखा व अनुज्ञेयता), मुंबई / नागपूर.
९. जिल्हा कोषागार अधिकारी, जि.परभणी.

१०. उपकोषागार अधिकारी, परभणी, जि.परभणी.
११. मुख्य लेखा परीक्षक, स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई.
१२. उप मुख्य लेखा परीक्षक (वरिष्ठ) स्थानिक निधी लेखा, कोकण भवन, नवी मुंबई.
१३. अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई.
१४. निवासी लेखापरीक्षा अधिकारी, मुंबई.
१५. कक्ष अधिकारी २-अ, कृषि व पदुम विभाग, मंत्रालय, मुंबई ४०० ०३२.
१६. निवडनस्ती, कार्यासन-७ अ.